

Din digitale gæstelærer: Silja Okking

Lærervejledning til forløbet
'Syng dig glad'

**Forløbet er udviklet
til musik**

**Målrettet elever i
indskolingen**

**Online eller
fysisk fremmøde**

Forløb på 5-7 lektioner

Gæstelærerforløbet med Ramasjang-vært Silja Okking er udviklet til musikundervisning i indskolingen. Forløbet handler om musik, sang, følelser og fællesskab, og Silja Okking berører undervejs emner som generthed, 'at turde', og at musik først og fremmest skal være sjovt.

Musik, sang og bevægelse handler ikke om at være perfekt. For Silja Okking er musikken en udtryksform, der kan kanalisere følelser og give mulighed for at lytte til og bedre forstå os selv og vores kammerater. Samtidig kan musikkens evne til at skabe og udtrykke følelser være en hjælper i dagligdagen. Eksempelvis hvis man finder en sang, der kan gøre en glad eller klar til at yde sit bedste.

Det fortæller Silja Okking om i dette gæstelærerforløb. Silja Okking har sunget, siden hun var barn, og bruger i dag sin stemme og musikalitet i alt, hvad hun laver. Lige fra at lægge stemme til tegnefilm, være skuespiller i Cirkus Summarum, komponere musik og til at være vært på Mini MGP og andre programmer på DR Ramasjang.

Forløbets formål

I gæstelærerforløbet 'Syng dig glad' er der fokus på alle tre kompetenceområder i musik: Musikudøvelse, musikalsk skaben og musikforståelse. Forløbet behandler sang og musik som udtryksformer og tager især fat på to helt centrale elementer:

- At det er vigtigt at øve sig, hvis der er noget, en elev drømmer om at blive god til.
- At det er vigtigt at turde give slip på idéen om det perfekte og begynde med at lege med musikken.

Formålet med forløbet er desuden at løfte elevernes læring, motivere dem og styrke deres trivsel med undervisning af en gæstelærer, der er en faglig kapacitet på sit felt.

Find alle de digitale gæstelærerforløb på www.emu.dk

Forløbets opbygning

Gæstelærerforløbet er bygget op omkring fem videoer med Silja Okking. Til hver video er der aktiviteter, som kan anvendes i undervisningen. Videoerne og aktiviteterne kan anvendes i kronologisk rækkefølge i et samlet temaforløb, eller læreren kan arbejde med videoerne separat - for eksempel som opvarmning i musik.

Hvis læreren vil anvende videoerne i et samlet forløb, kan elevernes forforståelse og nysgerrighed indledningsvis vækkes. Det kan læreren gøre ved at spørge eleverne, om de kender Silja Okking, og hvor de eventuelt har set hende før eller hørt hendes stemme. Læreren kan også spørge, om eleverne ved, at hun både synger og komponerer sange selv. Læreren kan eventuelt også vise klip med hende fra DR eller finde billeder af hende på internettet.

Video 1: Syng dig glad

I denne video fortæller Silja Okking, at musik og sang gør hende så glad, at hun får gåsehud af det. Derfor er hun lykkelig for, at hun bruger sin stemme til næsten alt, hvad hun laver i sit arbejde.

Med udgangspunkt i videoen kan læreren arbejde med en række refleksionsspørgsmål som introduktion til forløbet. Eleverne kan arbejde med dem i plenum, hvor læreren for eksempel kan spørge:

- Hvornår bruger I jeres stemme i hverdagen?
- Hvornår er stemmen meget lav og måske næsten uhørlig?
- Hvornår bliver den meget høj og fylder et helt rum?
- Holder nogen af jer af at synge, og er det mest hjemme eller måske i skolen?
- Hvad er det fede ved at synge?
- Hvilken stemme har den enkelte elev? Er den for eksempel dyb eller måske meget lys og fin? Er den stille eller meget høj?

Video 2: Gode øvelser til kroppen

Blufærdigheden bliver sparket til hjørne i denne video, hvor Silja Okking præsenterer øvelser, der kan varme stemmen og hele kroppen op til musik.

Eleverne kan gennemføre øvelserne i klasselokalet eller i musiklokalet:

- ***Klap din krop i gang!***
Eleverne kan klappe med flade hænder over hele kroppen, måske i takt til et stykke musik med et hurtigt beat. Læreren kan minde eleverne om, at de skal huske at være forsigtige med ansigtet – kinderne må ikke klappes hårdt. Læreren kan gå forrest som rollemodel og undervejs tale med eleverne om, at hvis ikke de ser dumme ud, så gør de det forkert.
- ***De 10 berygtede og berømte sprællemænd eller englehop***
Denne øvelse, som er kendt fra idræt, får pulsen i vejret og varmer hele kroppen op.
- ***Toiletpapirsøvelsen***
Denne øvelse kræver, at læreren har medbragt toiletpapir til undervisningen. Eleverne får hver nogle stykker toiletpapir og opfordres til at tage fat i tungen med toiletpapiret og forsigtigt trække i tungen. Det må ikke gøre ondt! Læreren kan i forbindelse med øvelsen fortælle om stemmelæberne og tungemusklens. De er begge vigtige dele af at synge, og de er muskler, som kan trænes og strækkes ud.
- ***Grineøvelsen***
Silja Okkings sidste forslag til opvarmning går kort fortalt ud på, at eleverne sammen griner på så mange forskellige måder, som de overhovedet kan finde på. Grinene aktiverer stemmelæberne, tungen, lungerne og hele kroppen som sanginstrument.

Eleverne kan eventuelt synge den samme sang både før og efter opvarmningsøvelserne. Efter opvarmningsøvelserne kan læreren spørge evaluerende til klassens oplevelse af forskellen - kom der mon mere volumen, udtryk og smil frem anden gang? Og hvorfor?

Video 3: Musikgenrer

I denne video synger og fremfører Silja Okking eksempler på forskellige musikgenrer: Klassisk musik, hård rock, reggae og popmusik.

Ud fra videoen kan læreren gå mere i dybden med, hvad der kendetegner de forskellige genrer. Læreren kan på forhånd have medbragt forskellige musikstykker, der repræsenterer genrerne, og som klassen kan lytte til i fællesskab. Efterfølgende kan disse øvelser bringes i spil. Der er mulighed for at udvælge en eller flere af øvelserne, afhængigt af klassetrin og elevsammensætning:

- **Dans energifyldte numre (Silja Okkings forslag er 'Immigrant song' af Led Zeppelin)**
Eleverne kan danse følelsen af nummeret og sætte ord på, hvorfor og hvordan musikken giver lyst til at bevæge sig.
- **Følelser i klassisk, sørgelig eller på anden vis følelsesladet musik (Silja Okkings forslag er Edvard Griegs 'Morgenstemning')**
Eleverne placeres over for hinanden to og to og skal med ansigtet forsøge at vise, hvordan netop dette nummer føles indeni. Klassen drøfter, om de er gode til at forstå hinandens udtryk.
- **Find puls og grundrytme**
Såfremt der er adgang til rytmeinstrumenter, kan klassen sammen forsøge at finde forskellige musikstykkers puls og grundrytme. På den baggrund kan de forskellige genrer drøftes.
- **Tegning af musik**
Eleverne kan tegne følelsen eller handlingen i et stykke musik (gerne et klassisk stykke).
- **Minianalyse af yndlingsmusikstykke**
Eleverne får til opgave at udvælge et musikstykke, som de særligt godt kan lide. De skal medbringe linket til stykket til næste musiktime, hvor klassen sammen får en snak om, hvorfor eleven har valgt netop det nummer. Måske lægger det op til en særlig dans, indeholder en smuk passage eller en sej trommesolo – det er helt op til eleven at udvælge den mest centrale pointe.

Silja Okking foreslår følgende temaer, som læreren kan bruge som inspiration:

- Musik, der får mig til at føle mig som Batman.
- Musik, der er så smuk, at jeg næsten kommer til at græde.
- Musik, der giver mig fart på.

Læreren kan understøtte elevernes forskellige eksempler ved at stille spørgsmål som: Hvilken farve har dette nummer? Hvad, tror I, sangeren føler? I hvilken verden foregår dette stykke? Hvad, tror I, denne sang handler om?

Video 4: Skriv en sang

Silja Okking har skrevet musik til mange forskellige produktioner og har oparbejdet et stort repertoire af sange til både børn og voksne. I denne video fortæller hun om, hvordan man kan komme i gang med at komponere musik.

I forlængelse af videoen kan læreren tage fat på et fællesskabende projekt, hvor klassen sammen skriver teksten til en klassesang. Sangen kan for eksempel handle om, hvordan det er at være elev i klassen og på skolen. I arbejdet med sangen kan læreren gøre brug af temaerne fra de tidligere videoer omkring genrer og følelser til at rammesætte en klassesamtale om, hvad sangen mere specifikt skal handle om, og hvordan den skal lyde.

Der er flere muligheder for at variere undervisningen på en måde, der matcher de specifikke omstændigheder og kompetenceniveauet i klassen. Der kan eksempelvis være stor forskel på, om der er tale om en 0. eller en 3. klasse i forhold til elevernes mestring af instrumenter og tryk i forhold til at kaste sig ud i at improvisere. Afhængig af, om musikundervisningen foregår online eller på skolen, vil der også være nogle begrænsninger med hensyn til adgang til musiklokale og instrumenter.

Arbejdet med den fælles klassesang kan tage afsæt i en kendt sang, som der skrives nye vers til. Klassen kan tage udgangspunkt i:

- Et allerede eksisterende stykke musik, som læreren har udvalgt (Silja Okking foreslår 'Jeg ved en lærkerede').
- En melodi, læreren selv har komponeret.
- Skolens eksisterende skolesang, som der kan bygges flere vers på.
- Instrumentale udgaver af kendte numre, som er tilgængelige online.

Arbejdet med at komponere en klassesang kan eventuelt afsluttes med en indspilning, hvor klassen synger den nye sang akkompagneret af musiklæreren eller et digitalt lydspor.

Arbejdet med klassens sang kan herefter udvides ved, at eleverne filmer sekvenser og tager billeder til deres egen musikvideo - en slags fotocollage af deres hverdag. Læreren kan stilladsere arbejdet med musikvideoen ved at stille spørgsmål og give forslag til, hvordan eleverne kan ramme tekstuniversets stemning og betydning i videoen. Dette kan give anledning til gode drøftelser af dur- og mol-tonalitet, ordbetydninger og de følelser, musikken skaber i hver af os.

Video 5: Hvordan kommer man i gang med at synge?

I denne video fortæller Silja Okking, at det er normalt at være lidt genert og nervøs, når man skal i gang med at synge. Hun anbefaler eleverne, at de starter med at synge, når de er alene - eller for deres kæledyr. På baggrund af videoen kan eleverne reflektere over, at alle kan synge.

Læreren kan understøtte deres refleksion ved at spørge:

- Hvad betyder det, at alle har deres egen stemme?
- Hvor kan I godt lide at synge?
- Synger I sammen med jeres venner, familie eller andre?
- Hvorfor kan det være svært at synge?

Evaluering

I gæstelærerforløbet med Silja Okking kan evaluering undervejs i undervisningen have stor betydning for, at eleverne opnår mestring af nye færdigheder og oplever aktiviteterne som meningsfulde. Læreren kan derfor gøre holdt undervejs og invitere til afrundende opsamlings, hvor eleverne præsenterer deres arbejde og oplevelse af processen enten individuelt eller i grupper.

Læreren kan desuden overveje at evaluere med særligt fokus på, hvordan følelser kan aflæses gennem mimik og bevægelse. Det kan være et relevant fokuspunkt, da forløbet kommer omkring flere temaer, som rækker ud over det rent musikfaglige - eksempelvis generthed, nervøsitet og 'spaghetti-ben'.

I forbindelse med musikvideoproduktionen kan klassen invitere til en online fælles-fremvisning med forældrene. Som led i fremvisningen kan eleverne reflektere over, hvordan det har været at arbejde med Silja Okkings forløb og produktionen af en musikvideo.

Tilrettelæggelse

Inden forløbet igangsættes, kan læreren se alle fem videoer. På den baggrund kan læreren reflektere over, hvordan undervisningen skal tilrettelægges og stilladseres, så den udfordrer elevernes potentiale.

Video 4 lægger op til, at klassen arbejder med skabende processer og skriver deres egen sang. Her kan det være særligt vigtigt, at læreren gør sig overvejelser om, hvilke rammer der skal opstilles, og med hvilke arbejdsformer elevernes kan inspireres til arbejdet.

Der vil være forskellige materialebehov, alt efter hvilke af ovenstående aktiviteter læreren vælger at inkorporere i sin lektionsplan. Det er dog bedst, hvis følgende materialer er til rådighed:

- Musikafspiller
- Rytmeinstrumenter såsom claves, congas eller tamburiner
- Tegne- og maleredskaber
- Sal med plads til, at eleverne kan danse og udfolde sig med kroppen
- Et klaver eller en guitar
- Telefon, tablet eller andet, som eleverne kan bruge til at optage musikvideo.

Aktiviteterne kan gennemføres samlet som beskrevet under 'Forløbets opbygning', eller læreren kan udvælge enkelte aktiviteter.

Der er også god mulighed for at gentænke aktiviteterne – for eksempel med andre genrer, opvarmningsøvelser eller eksempler på musik.

Hvis undervisningen er online...

Hvis forløbet gennemføres som onlineundervisning, kan længden skæres ned til en eller to lektioner. I disse to lektioner kan læreren fokusere på, at eleverne bevæger sig i de rammer, som er tilgængelige indendørs, i en have, en gård eller lignende. Læreren sætter scenen som beskrevet i 'Forløbets opbygning' og kan bruge de samme refleksionsspørgsmål.

Dog vil elevernes oplevelse af, at opvarmning løfter deres fælles sang, være påvirket af, om de

befinder sig fysisk sammen eller ej. Oplevelsen af samhørighed igennem musikkens rytme og pulsslæg er også svær at eftergøre i fjernundervisning.

I beskrivelsen af aktiviteter under 'Forløbets opbygning' er der rig mulighed for, at læreren sammensætter og tilpasser aktiviteter til en onlineversion af undervisningen. Forløbet kan således realiseres med kvalitet - også hvis eleverne i en periode modtager fjernundervisning.

Publikationen er udarbejdet juni 2021 af Rambøll Management Consulting, Københavns Professionshøjskole, VIA University College, Syddansk Universitet og Operate for Styrelsen for Undervisning og Kvalitet.

Grafisk tilrettelæggelse: Operate

**BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET**

RAMBOLL

SDU

OPERATE